

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BÁRVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyilat-tér garmond sora 40 fillér. —

Az önálló nemzeti bankról.

Irta: **Duchon Ödön** országgyűlési képviselő.

III.

Az önálló nemzeti bank elenzőinek egyik fő érve: passiv fizetési mérlegünk.

Fellner Frigyes „Nemzetközi fizetési mérleg és alakulása Magyarországon” című művében Magyarország fizető mérlegének passiváját 176 millióra teszi. Magyarország aktívainak és passívainak a külfölddel szembeni egybevetése eredménye az, hogy tartozásunk 176 millió koronával haladja felül követeléseinket évenként. Így ezen 176 millióval évenként szegényebbek leszünk, mely folytonos tökevesztesség végeredményül a nemzet teljes elszegényedésére vezet, mely folyamatot az önálló nemzetibank nemcsak megakasztani nem fogja, hanem előmozdítja.

Nézzünk tehát legelső sorban szemébe ezen passiv fizetési mérleg teóriának álatlanosságban.

Régebben a kereskedelmi mérleg eredménye szerint ítélték meg egyes országok vagyoni állapotát és azt kedvező vagy kedvezőtlennek mondották, a szerint, amint annak árubehozatala meghaladta a kivitelt, vagy annak mögötte maradt.

Ezen elmélet azonban megdőlt, mert nemcsak áru eladással lehetek más ország hitelezője, hanem egybéként is; jelesül ha megveszem a külföld papírjait, ha ott vállalatot alapítok, ha ott munkát teljesítek, s ha számára fuvarozást stb. eszközölök.

Ezen az újabb kor szülte ezer és ezer fajta érintkezése a nemzetnek állította a kereskedelmi mérleg teóriája helyébe a fizetési mérleg elméletét és a fizetési mérlegben szembe állítják az ország minden néven nevezendő követelésével annak összes tartozásait is.

Ezen elmélet azonban, mely nagyobbbrészt feltevéseken, hozzávetőleges

számításokon alapul, felette elasztikus; mit maguk az elmélet felállítói és művelői készségesen beismertek. A fizetési mérleg nap nap után változik, ennek egyenlegét nem lehet a naptári év egy bizonyos napjához kötni, mint a kereskedőket december 31-éhez. Egy ország mindaddig active áll, amíg termelésével népének fogyasztását kielégíteni képes, s a külfölddel szemben kötelezettségeinek a nélkül felel meg, hogy ezt új hitelművelettel fedezni lenne kénytelen.

Magyarország fizetési mérlege a kimutatások szerint 1901-től 1905-ig évente átlag 200 millió passivával zárult. Hogy lehet ez midőn államadóságunk ily arányban nem növekedett? sőt ugyanakkor nemes érc behozatalunk 141 millió korona értékre rugott? Ez a fenti elmélet elasticitását a legfényesebben igazolja.

Egy ország vagyoni helyzetét csak ennek gazdasági mérlege tüntetheti fel tisztán. Az életben az egyes embernek nem ítélem meg vagyoni helyzetét, ha csak azt tekintem mennyi ennek készpénz tartozása és követelése, mert ez még sok coeficienstől függ. A szellemi munka, kézi ügyesség stb. mind meg annyi termelő tőkét képvisel, melyet az egyes ember mérlege megállapításánál számba kell venni.

Magyarország szegénységét vagy gazdagságát tehát nem ennek fizetési mérlege, hanem vagyoni mérlegéből állapíthatjuk meg.

Magyarország vagyoni mérlege 1901-ben 35 milliárd 738 millió korona bruttó értéket tett, amiből 4 milliárd 632 millió államadóságot levonva 31 milliárd 107 milliót tett ki a nettó nemzeti vagyon értéke.

Ily nemzeti vagyon mellett, ha

rendezett államháztartásunkat szem elől nem tévesztem, s figyelembe veszem, hogy Ausztria fizetési mérlegét szintén passivával tüntetik ki, ezt oly akadálnak nem tekinthetem, melyen az önálló nemzeti bank létesítése megtörhetnék, — hanem éppen egy új okkal több arra, hogy ezt megvalósítsuk.

A kimutatások szerint 1902-ben Magyarország mezőgazdasági jövedelme kitétt 2327 milliót ipari jövedelme 767 „ kereskedelmi és szállítási jövedelme 409 „ A személyes szolgálatbéli jövedelme nélkül 3503 milliót tett tehát ki a nemzet összes jövedelme. Ugyanazon évben a nemzet fizetési mérlege 293 millió passivát mutatott ki, mit a fenti összegből levonva Magyarország tiszta jövedelme 3210 millióra rugott.

Ha most biztos adataink volnának a felől, mi volt ezen évben a nemzet tényleges fogyasztása, ennek összegét a 3210 millió tiszta jövedelemből levonva állapíthatnók csak meg elég biztossággal a nemzet gazdasági mérlegét.

Fogyasztásunk összegét azonban megállapítani nem tudjuk. De annyit tudunk, hogy még is takarított a nemzet valamit. Így elmondhatjuk, hogy a Fellner féle passiv fizetési elmélet általánosságban nem akadály a nemzeti bank felállításának. Ha pedig ezen elmélet részleteibe hatolunk, úgy szám-tételei ez uton is devalválhatók.

Fellner szerint a kivándorlók átlag 144 millió 700.000 koronát küldenek haza évente, Amerikából. Ő e számítását a posta és távirda hivatalok kimutatásából állította össze. Azonban azt, mit az illetők Amerikából és Székely testvéreink Romániából évente

TAVASZI!
Ujdonságok!

Nagy választék a legújabb
Costüm, blouse és ruhakelmékben. **Ujdonságok**
női confectióban.

DEUTSCH DÁVID FIA
divatházában SZIGETVÁR.

magukkal hazahoznak, számításba nem veszi.

Szakemberek szerint a *kívándorlás folytán* 200 millió jön az országba, melyből 35 millió a ki és visszautazásra esik, így 165 millió azon összeg mi *tisztán benn marad*. A 173 millió passzív fizetési mérlegből tehát 20 millióval többet kell levonnunk, mert nem 145 millió hanem 165 millió veendő e címen számításba, és így a passzív tétel 156 millióra száll le.

Egy másik tévedése Fellnernek a következő. A közös költségekhez Ausztria és Magyarország évente 401 millióval járul, melyből Magyarország 112 milliót s a többit Ausztria viseli. Ezen 112 millió azonban ránk nézve nem képez teljesen passzív tételt, mert Magyarország a közös vámbevételekből kap 22 milliót s miután ezen összegnek megfelelő érték, mint árubehozatal, már terhünkre, irva lett. Ezt a 112 millióból levonásba kell venni, így marad 90 millió, de ez sem teljesen passzív kiadás, mert ebből passzív az, a mit a közös külügyekre, pénzügy és haditengerészetre költünk: ami 28 milliót tesz ki, melyhez sajnos még azt is hozzá kell adnunk mit a magyar pénzen fentartott ezredek Ausztriában költenek el: ami 17 milliót tesz. Így e két tétel együtt 40 millióra rug, a passzív oldal tehát 50 millióval javulván fizetési mérlegünk 156 millióról 106 millió passzívára száll.

De ez sem teljes, mert mérlegünk az által is javul, hogy sok magyar érték van külföldi bank és értékpapirokba elhelyezve, melyek kamat és szelvény jövedelme szintén lejjebb szállítja a fenti hiányt.

Magyarország állam adósságai után évente 141 millió korona, záloglevél és községi kölcsönök után 66 millió, jelzálog kölcsönök után annuitásba 23

millió, különféle részvények osztaléka címén 27 millió, helyiérdekű és egyéb vasutak után 26 millió koronát s így együtt 283 millió koronát fizet ki évenként.

Ezen 283 millió korona évi kamatnak 4 milliárdnál magasabb töke felel meg.

Bármily könyelmű és adósság csinaló nép vagyunk, az mégis képtelenség, hogy ezen összes állami és magán kölcsönök improductív befektetések lettek volna. Ezen befektetések óriási része hasznos befektetés volt, ez a kamatokon túl még hasznót hajtott, fokozta a termelést, fokozta a birtokjövendelmét, új munka alkalmat teremtett, fokozta a termés árakat, és így végeredményében oly nagyot produkált mely bőven eltüntette a 110 millióra általam devalált fizetési mérleg passzív tételét és azt magas aktivitásra emelte.

Ezekből látható, hogy a passzív fizetési mérleg teória igen labilis.

Egy azonban bizonyos és ez az, hogy állapotaink alapos gyógyítást igényelnek. A legelső orvosszer az, amit Bülow németbirodalmi kancellár rövid időn belül már két ízben is felkérte kötött a gazdag német nemzetnek, hogy ne térjenek el a németek ősi szokásaiktól és takarékos elveiktől, hanem térjenek ahhoz vissza és takarékosabban éljenek, mert minden feleslegesen kiadott tallér befelé a jólét biztosító, a nemzeti erőnek alapja s kifelé a tekintély növelője.

Ezt kell nálunk is nap nap után hangoztatni, hogy végre hallja meg ezt az egyes ember, a család, a község, a törvényhatóság, hogy a könyelmű gazdalkodásról a szolid és reális élet térére lépjen át.

E számok még egy másik dologra is megtanítanak és ez az, hogy ha egy nemzet fizetési mérlege a passivitásra

kezd áttérni, az életfentartási ösztön oly kereset ágakat teremt, amelyekre előbb gondolni sem tudtunk.

Ki gondolta volna ezelőtt 10—20 évvel, hogy a magyar nép megélhetését ezen isten áldotta magyar földön kívül, túl a tengeren fogja keresni és megtalálni. — S ime mily tömegét viszi az embereknek túl a határokon, mily óriási összeg az, amivel passzív fizetési mérlegünket, ottani közel 200 millió keresményeikkel reperálják.

Ha önálló vámterületünk volna, s ez az óriási munka erő, mely most idegenben végzi a legerősebb nyers munkát és szolgál eszközüül az amerikai milliárdosok tökegyűjtésének, itt érvényesülne, mily óriási nemzeti vagyton teremőjévé válna — kiszámíthatatlan.

Mindent egybevetve tehát, éppen fokozódó elszegényedésünk követeli az önálló nemzeti bank s vámsorompók sürgős felállítását.

— **A szerb háboru bizonytalansága.** A szerb kormány állandóan fentartja Szerbia követeléseit, amint azt a szerb nép el is várja tőle. A területi követelések az Ausztria-Magyarország részéről felajánlott gazdasági előnyökért való felcserelését sem a jelenlegi, sem bármely következő szerb szkupstina nem fogja elfogadni. Ezzel a ténynel nemcsak Szerbiában, hanem egész Európában számolni kell. A bizonytalanság tehát teljes, nemcsak a tényekben, de még a fel-fogásban is. Épületes dolgok történnek a háborúval kapcsolatban. Eszerint Belgrádból szétmenő különböző, nemritkán egymásnak ellentmondó jelentések abban lelik magyarázatukat, hogy a szerb külügyi kormány különböző módon informálja a különböző kormányok képviselőit. Hogy mi a célja ennek a furesa eljárásnak, azt egyelőre nem tudják.

A határon.

Irta: Földes Imre.

A granát belecsapott a vízbe. Felpukkanhatott a Duna fenekén, mert forrva bugyborékolnak a hullámok. De a csónaknak semmi baja sem történt. Fáradhatatlanul eveztek tovább. A csónak orrán összefonak karokkal állt a kormányzó. Visszanézett a tulsó partra. Komor arccal, sötétén bámult maga elé. Az evezők imádó áhitattal néztek rája. Egy gondolat vezette mindnyájukat. Megmenteni az ő életét, a szentét. Kossuthét.

És ő legkevésbébbet törődött önmagával. Elmerengett, Minden evezőcsapás tovább viszi a hazától. Lassan-lassan ködbe vesznek a tulsó part bércei és ez a nehézköd megüli a lelkét. Az ormokon még meg-meg csillan a napsugára, de az ő szívében csak sötét van, nyomasztó, borzasztó sötétség.

Elveszve minden! Minden! A kápolnai csatatéren még ott piroslik a vér, a löpor füst még el sem szállt, de a zászló lehanyatlott és a három színű lobogó fehér és zöld szalagja is beleolvadt a pirosba: Pirosra festette a vér!

Gyászba borult az ország. Minden családnak van halottja. Özvegyek járnak végig a csatatereken, hogy eltemethesek a férjüket. Az ellenség pedig temeti azt a nagy halottat: A hazát! Garázda martalócok vigan ülik a tort. A könny pedig omlik a szemekből folyton, folyton.

A kormányzó elmerengett és egy könnyesepp csillogott szemében.

A vén strázsamester halkán buzdította sietésre legényeit. Azok serényen huzták az evező lapátokat. Szomorú arcukon ott a gondolat, hogy nagy munkát végeznek. Megmentik a szentet, — a jövőnek. Mert ki tudja, mit hoz a jövő?

Kossuth végigné a csónakban ülőkön. Csupa szomorú, gyászos arc. Ugy ragyognak azok a szemek, mint a gyémántcsöpp a fekete posztón. A csónak szilaj futással szelte a vizet. Még néhány evezőlökés és elérte a partot.

A tulsó oldalról a vízre bámultak az ágyuk. Sötét torkaik fuldokolni látszottak, mintha megérették volna, mily borzasztó szerepet juttattak nekik. Mikor megdördültek hatalmas lödítéssel visszaugrottak a partról. Három szét is robbant közülük.

A löpor füst szétoszlott. A csónaknak semmi baja. Az ágyuk sortüze csak a vizet korbácsolta fel.

— Még most sem tudnak löni a csónakokat, — mormogta magában, a vén strázsamester. Pedig már megtanulhattak volna tölteni.

A csónak kikötött. Kiszálltak. A kormányzó megállt a parton. Neki támaszkodott egy sziklának. A többiek szomorú arccal álltak körülötte. Nem hangzott egy szó sem. Csak a szemek beszéltek. Volt abban a beszédben minden. Bucsuzkodás a haza határaitól, ima a mindenhatóhoz irgalomért, átok az ellenség fejére.

Kisérieties csöndbe burkolózott a kis csapat. A Duna méltóságos nyugalommal hömpölygött tova medrében, csak a kialló sziklak körül kavargott bugyborékolva az örvény. A hegyek oldalain még ott ringott az utolsó sortüz dübörgő hangja, de lassan, lassan mind távolabbról hangzó morgássá csöndesedett. A tulsó partról az ellenség sorraiból lassu dobpergést hozott a szél. Olyan gyászosan bugtak a dobok, mintha fekete posztóval lettek volna betakarva.

És ők mind hallgattak. Talán elnéztek

Közgyűlés a városházán.

A képviselőtestület ülése.

Hogy mennyire indolens a mi képviselőtestületünk, az kitűnik a csütörtök délutáni közgyűlésből, mert a 40 tagból, álló képviselőtestületből összesen csak 12-en voltak jelen.

Walde Lajos bíró elnöki megnyitása után a múlt ülés felolvasott jegyzőkönyvet tudomásul vették. Ezután elfogadták az előjáróság azon határozatát, hogy miután április hó végével megkezdik a városház lebontását, tehát a főjegyző részére Singer Árpád házában vettek ki éves lakást. A hivatalok és a rendőrség részére Péter Ferenczénél, a pénztár részére pedig özv. Pécsinger Mihálynénál vettek bérbe helyiséget, összesen 1160 kor. bérért. Ezen összeg fedezésére a múlt évi számadásból hozták át.

A múlt évben alkotott huszvizgátat és vágóhídi szabályrendeletet az alispán véleményezés végett a pécsi keresk. és iparkamarának, valamint a járási mezőgazdasági bizottságnak küldte le, ezek pedig oly alacsony vágási díjakat proponáltak, hogyha azokat a község elfogadná, hát semmiképp sem fedezne sem az építési, de még a kezelési költségeket sem. A képviselőtestület Szabó Sándor, Tóth István és Légrádi képviselők hozzászólása és Vargha Sándor főjegyző előadó felvilágosítása után kimondta, hogy ragaszkodik az alkotott szab. rendelethez és oly mérvű építkezéseket fogantatni majd aminők arányban állanak a fedezetül szolgáló összeggel. Így helyes is. Szóval olyan lesz a malac, amilyen a mise.

Volna a tulsó partot utolsó lehetőségig, ha szellő nem takarta volna be sűrű, lágyan omló ködfátyollal.

Hátuk mögött megzörrentek a bokrok. A szultán követői jöttek, hogy átadják uruk üzenetét. Mohamed földi helytartója boldognak érzi magát, ha a magyar hősöket országában láthatja.

A kis csapat fel is készülődött az utának.

Csak a kormányzó állt még mindig mozdulatlanul, könnyes szemekkel a parton s nézett komoran, sötétben maga elé. Keresett valamit, a szürke ködben egy sugarat, a sötétben egy kis világsugarat.

De olyan egyszínű volt az a köd, olyan borzalmasan fekete az a sötétség mely a lelkere ilt. A Duna olyan egyhangúan ömlött tova, mintha azt mondaná: — Én is futok feltartózatlanul nyugodtan tovább, tovább, mint a történet. Akár fadarabot, akár holttestet viszek a hátamon, az én futásom egyforma.

A kormányzó mereven nézte a ködöt, kereste a napsugarat,

A török követség vezetője hozzálépett és ahívatlan csókolta meg nyakát. Szóval ott volt, Nézte a ködöt, kereste a napsugarat.

— Allah irtalmas! sürgött a török dallamos hangján.

A kormányzó összerézett, lassan utána mormolta.

— Allah irtalmas... Isten irtalmas.

A gazdasági ismétlő iskola, céljaira a r. k. templomtól bérbe vett 2 hold föld (faiskola részére) ismét 10 évre 80 korona évi bérért bérbevéteik.

Ezek után illetőségi és települési ügyek elintézésével fejeződött be a gyéren látogatott közgyűlés.

H I R E K.

Szózat.

Hatvanegyedik tavaszt éjük azóta, hogy a nagy Március enyhe fuvallata tette serkenté a szabadsáért áhító lelkeket... Felviradt 1848. március 15-ike. Az esőre hajló borongós idő, szimboluma volt a háborgó lelkeknek. A sötét felhőkön küzdve áttörő fényes napsugár a küzdés vágyát ébreszti fel a lelkesült szívekben. És csakugyan tette készen állott a magyar. Mint a fékevesztett ár, döntötte romba a szabadság és függetlenség gátjait. Csodákat műveltek a Kossuth Lajos varázslatos szavára mintegy a földből termelt dícső honvédek. Legendás idők legendás alakjai voltak ők. Ezek és ezek lehették ki csodás lelküket a szabadság áldozatoltárán, megvívta a magyar minden idők legfenségesebb harcát és eredményül — elbukott a nemzet. A magyar história egy páratlanul ragyogó lappal lett gazdagabb és a magyar nép egy lelkében gyökerező reménnyel szegényebb.

A nagy korszak letűnt! Szent emlékei azonban a múlt sötét kódén át biztatólag tekintenek felénk, eszményi erejük eselekvőre lázítja a szunnyadó ereket és a reánk maradt szabadság harci emléktárgyak lesznek a rugói annak — ha egykor tökéletesen befejezzük Kossuth Lajos nagy mesterművét! a félbemaradt 48-at. Éppen ezért a kegyelet is áhitat örökzöldjével kell öveznünk a nagy idők örökbecsű ereklýeit. Forrásai ezek az igaz hazafiságnak is táplálói szebb jövőbe vetett reményűnknek, bizalmuaknak.

Megdöbathetetlen igazságok ezek és mégis mit tapasztalunk?

Korunk, mintha távolodóban volna a nagy hagyományoktól.

Szabadságharci emlékeink leggazdagabb tárházának, a fővárosi Kossuth Múzeumnak, — mely a nagy Halhatatlan kincsekkel telerő ereklýeit is magában foglalja, — küzdeni kell léte fentartásáért.

Hazafiai érzésem nem engedi ezt másnak betudni, mint az illetékes körök és a társadalom pillanatnyi fásultságának mert jaj volna a nemzetnek, ha ez állandó közöny volna!

Dunántul derék, hazafias magyarjai! Hozzatok szölok honfiai lelkeim egész sielegével, mi, Március Idusán, Törjétek meg ti a mai fásultságot, legyetek zászlóvivői azoknak a jó hazafiaknak, kik közétök csoportosulva, nemes áldozatkészséggel megmentik a Kossuth-Múzeumot.

Adjátok össze filléreiteket Kossuth, apánk és a szabadságharc emléktárgyainak fentartására és nemes lelkesültségtek-

kel legyetek méltó unokái a dícső ősöknek.

Ha meghallgatjátok szózatomat a szabadság mai szent ünnepén és a mult hagyományait megmentitek a jövődönék akkor:

„Az ősi önérzet
Űl új diadalmat
És nem kell pirulni
Többé a magyarnak!“

Gróf Kreith Béla.

— A képviselőház pénteken délelőtti tíz órakor flést tartott melyen a megszavazott javaslatokét harmadik olvasásban fogadták el s a közadók kezelséséről szóló javaslatot tárgyalták. Szombaton már csak formális ülés volt, hétfőn, kedden szünet, szerdán a Ház a kongruajavaslat tárgyalását kezdi meg.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter egészségi állapotában változás nem állott be. Áminiszternek fájdalmai nem szűntek meg. Naponta többször meglátogatja Müller Kálmán egyetemi tanár kezelő orvosa, ki feltétlen nyugalmat ajánlott.

— **Wekerle a királynál.** Wekerle Sándor miniszterelnök, az eddigi megállapodások szerint hétfőn Bécsbe utazik és kedden délelőtti kihallgatáson jelenik meg a királynál.

— **A pénzügyigazgató — királyi tanácsos.** A király Solymássy Ágoston, kaposvári m. kir. pénzügyigazgatót kir. tanácsossá nevezte ki.

— **Megsemmisített mandátum.** Ivánka Milán a bazini kerület képviselőjének mandátumát petícióval megtámadták. A lefolyt vizsgálat alapján a képviselőház második bíráló-bizottsága tegnap hirdette ki ítéletét. *Ivánka mandátumát megsemmisítették.*

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel vettük a gyászírt, hogy özvegy Kazaliczky Jánosné élete 86-ik évében f. hó 10-én Szigetváron elhunyt. Holttetemét Mozsgóra szállították és ott helyezték örök nyugalomra. A boldogultat fia Kazaliczky Antal fővárosi színművész és színműíró gyászolja.

— **Március 15. a polgári iskolában.** A szigetvári áll. polg. fiúiskola „Zrinyi Önképzőköre“ f. hó 15-én d. e. fél 9 órakor hazafias ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. *Hymnusz.* Éneklí az ifjuság. 2. *Megnyitó beszéd.* Tartja Hauptman Károly IV. o. t. 3. *Talpra magyar.* Szavalja Scheich István IV. o. t. 4. *Ismerek egy szép országot* Lampérth G. Szavalja Légrádi Mária p.l. isk. II. o. t. 5. *Felolvasás.* A magyar szabadságharc Mandl Gyula IV. o. t. 6. *Talpra magyar.* Éneklí az ifjuság. 7. *Cinka Panna* Farkas I. Szavalja Rosenfeld Sári p. leány III. o. t. 8. *Kossuth sirja.* Szav. Laufer Miksa IV. o. t. 9. *Márc. 15-én* Szavalja Pichler Pál IV. o. t. 10. *Szózat* Éneklí az ifjuság.

— **Elveszik a cigánygyerekeket** Mint lapunknak jelentik, a szigetvári járásban, Hárságy községben a csendörök lopás gyanuja alatt elfogtak egy cigánykaravánt, melyet behoztak a kaposvári kir. ügyészséghez. A karavánban talált 10 cigánygyereket elvitték Pécsre s a m. kir. gyermekmenhelyen helyezték el.

— **Betörési kísérlet.** Folyó hó 6-án éjjel a nagyatádi takarékpénztárba ismeretlen tettesek beakartak törni. De az épületben lakók elriasztották őket. A csendőrség nyomozást indított a tettesek kézrekerítéseért.

— **Két új vonat a Szigetvár—kaposvári vasuton.** A Szigetvár—Kaposvár közti vonalon az eddigi két-két vonat mellett mindkét irányban harmadik vonat közlekedik majus elsejétől, amelylyel Pécs új csatlakozást kap. Ez a csatlakozás nem annyira a Kaposvárra utazóknak, hanem a vonat közbeeső állomásaira utazni szándékozók számára kedvező. A Pécsről 2 ó 10 p induló személyvonat Szigetvárra 4 ó 10 p érkezik és az új csatlakozással 4 ó 50 p lehet folytatni az utat Kaposvár felé, ahova 7 ó 51 p érkezik. Vissza Kaposvárról 11 ó 20 p délelőtt indul, 2 ó 4 p van Szigetváron és 4 ó 4 p Pécsen.

— **Eljegyzés.** Biró Arthur a „Kereskedelmi és Gazdasági bank részv. t. pénztárosa Kalocsáról, eljegyezte Grünhuth Olga kislányt Szigetvárról.

— **Lopás a vásárban.** Mint tudósítók jelentik, a f. hó 9-én Darányban megtartott országos vásárban Blüh Jakab batesi férfi szabó rajt csipte Szilovics Pál potonyilakost midőn a sátor hátsó részén a ponyva alatt bebujt és 10 darab nadrágot kilopott. De a szabó ügyes volt és a menekülő tolvajt lábát elkapta, ki erre hasra vágódott a sárban. A károsult kiabálására természetesen nagy népesödület támadt, a csendőrök is csakhamar ott termettek és még fekvé találták az atyafit, kinek lábát erősen szorongatta Blüh. A csendőrök az elcsipett tolvajt talpra állították és a megmozdításkor a tarisznyájában még két kék munkás nadrágot találtak, melyek szintén lopottak. Az esetről jelentést tettek a szigetvári járásbírósnál.

— **Mennyi adót fizettünk.** A kaposvári kir. pénzügyigazgatóság kimutatása szerint február hó folyamán állami adó címén a somogy megyei kir. adóhivataloknál befolyt:

a kaposvári adóhivatalnál	98156	kor.	06	fill.
a szigetvári	74047	„	24	„
az igali	37033	„	49	„
a csurgói	45202	„	87	„
a lengyeltóti	40911	„	71	„
a marcali	60242	„	65	„
a nagyatádi	70219	„	44	„
a tabi	47875	„	12	„

Összesen: 478687 kor. 50 fill. mely összeg 57043 korona 01 fillérrel kevesebb a tavaly február hó folyamán befolyt összegnél.

— **A mezőgazdákat** érdekelni fogja, hogy az utóbbi két évben az impregnált répamag körül keletkezett vita és a szakajtóban fejlődött tollhare jelenleg mily fordulatot vett, határozottan annak a pártnak győzelmével végződött, mely az Impregnált répamag mellett foglalt állást. Ugyanis mint értesülünk a répamag termelés hazájá-

ban Quedlinburgban (Észak-Németország) gazdák és kereskedők kívánságára „Répamagot Impregnáló Vállalat” létesült Wagner és Társa cég alatt, ahol bizonyos illeték ellenében úgy gazdák és kereskedők impregnálhatják répamagjaikat. Ezen a mezőgazdaságra igen fontos vállalat hónapok óta van üzemben és mint halljuk, rendkívül igénybe van véve. Így tehát a gyakorlat ismét rácsúfol a szürke teoriára, és az a tudomány, mely az impregnálás ellen agitált, csődöt mondott. Hogyan is mondta boldogult Pulszky: „A kutya ugat a karaván halad.”

— **Nő anyakönyvvezető.** A belügyminiszter Udvarnok Éva férj. Kulesár Miklósnét a reszneki anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesé ki-nevezte.

— **Férj és feleség.** A boldog családi életnek egy igazán furcsa alapota a következő: Derkacs József úgy látszik, hogy nem valami nagyon szereti kedves életpárját Lopár Mariát, mert nap-nap után alaposan eldönteti. Az elvert menyecske meg szedi az orvosi látleteket és röpdül a bírósághoz panaszra és perli a brutális férjét, de dacára a sok verésnek mégsem akar elválni férjétől a szívós természetű menyecske.

— **Mézet loptak mert éheztek.** Toponári János helybeli lakos panaszolta a csendőrségnél, hogy a szigetvári határban lévő méhészetéből a kaptárak felbontása után, úgy a múlt évben, mint a folyó évben ismeretlen tettesek 220 korona értékű mézet és egész kas méheket elloptak. — A csendőrök a nyomozás folytán megállapították, hogy a lopásokat Vas István 22 éves hobbi illetőségű egyén a vele vadházasságban élő Halas Katalin 29 éves Bodorfa pusztai illetőségű nővel követték el; kik tettüket be ismertek és elmondották, hogy káros nekik megengedte, hogy a méhészetnél levő lakásban ingyen lakhatnak és ezért őrizték a mézet. (Szépen megőrizték. szedőgyerek.) S miután a hosszú téiben keresetük nem lévén, az éhez és nyomor hajtot a őket a lopásra. A lopott mézből a legnagyobb része Szabó Imréné bodorfai gépésznének adták, kinek ezért lisztet, babot, kaposztát, must, zsírt kenyeret stb. adott. De ők is sokat fogyasztottak a mézből. Jellemző, hogy a gépészné tudta, hogy a méz lopott. Minthogy a tolvaj pár szökésétől lehetett tartani, a csendőrök bekisérték őket a büntető bírósághoz.

— **A gyermeknap megtartása** ügyében f. hó 17-én délután 3 órakor a városház tanácstermében értekezlet lesz, melyre az előjáróság a meghívót már kiküldte.

— **A fogház lakói.** A kir. ügyészség kimutatása szerint a kaposvári törvényszéki fogházban február hó folyamán volt: jogerősen elítélt férfi 72, nő 13: föllebezés alatt álló 17 férfi, vizsgálati fogoly férfi 22, nő 1.

— **Az acetylen világítás és forrasztás jövője.** A technológián rendezett forrasztási tanfolyamon Kellner és Schanzer motor és carbid nagykereskedők, Budapest V. Aulich u. 4. mutatványai nemcsak közetszés, hanem közbámulat tárgyat képezték. Forrasztó pisztolyaival acetylen és gázvegyület útján 3500 hőfokot ér el, a melylyel két fém darabot (öntött, kovácsoltvas, vörös és sárgaréz, stb.) oly szépen forraszt, illetőleg hegeszt össze, hogy a fém anyaga teljesen homogén marad és strukturájában változást egyáltalán nem szenved és ép úgy megmunkálható, mint az eredeti anyag. Vágókészülékei a fémeket 75 milliméter vastagságig úgy vágják, akár a papírt az olló. A forrasztásnak az iparban óriási fontossága van, rövid idő múlva sehohsem lehet majd nélkülözni, különösen a vas és gépiparban. Bizonyítja ezt, hogy nemcsak a Máv. összes főműhelyei, hanem valamennyi budapesti kovács, bádogos és kocsigyártó használja. Acetylen fejlesztő készüléke, a mely saját szabadalma és a párisi kiállításán arányérmert nyert, megszünteti az eddig használatban lévő készülékek összes hátrányait. Nincs vízfordás, nincs salakeltávolítás, sem szelepek és oly egyszerű (tartósága mellett) hogy egy gyermek is kezelheti. A hozzá használt carbid a legolcsóbb és gáztartalma a legnagyobb, a mit az bizonyít, hogy egy 40 gyertyafényű Auer-láng csak másfél fillérbe kerül. A tanfolyam befejezésével külföldi szakferfiak testületileg tekintették meg a cég helyiségeit a hol svájci gyártmányu kötőrő, fűrészfűrés és cséplőmotorokat, különösen meglepő újításokkal bíró meglepő szerkezetű malomberendezéseket (melynél 50%-al nagyobb a munkaképesség) Bühler hengerszekeket mutattak be. A cég a főváros kereskedelmének tényleg számottevő faktora.

— **A brilliáns ékszer.** Hónapokig közcsodálat tárgya volt az a gyönyörű colliere melyet Löw Sándor budapesti ékszerész (József-körút 81 szám) József Főherceg kamarai szállítója készített s szállított a Petőfi Háznak. Produktumai magyar ipartermek, és kiváló izléses kivitelűknél fogva nevezetesek. A kamarai szállító címet is ezért kapta.

Irtózatosszerű szerencsétlenség.

Vesztett ebek és veszett macskák kóborolnak.

Eddig már sok embert és állatot megmártak.

A leghigorubb intézkedéseket kérjük.

Kiirtani a dögöket

Iszonyu szerencsétlenség érte Szigetvár és vidékét. Ugyanis az ebek között kifőrt a veszettség s megveszett kutyák és macskák kóborolják be e várost és vidéket, embert és állatot, minden élő lényt ki utjukba téved megmarnak.

A borzasztó szerencsétlenségről így számol be tudósítók:

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban — Ára üvegenként 4.— korona

Pata községben *Simon* Károly ref. lelkész kutyája megveszett és olt megmarta *Gajcsi* István 21 éves tehenest, *Tompa* Katalin 13 éves eselédet. *Fekete* Károly 51 éves ref. tanítót. A kutya vasárnap *Szigetvárra* szökött és itt kóborolván megmarta *Ujházi* Andor 18 éves, *Kész* Sándor 8 éves, *Kertész* József 5 éves fiukat és *Bereg* Mária 14 éves leányt, A kutyát üldözőbe vették és sikerült kiirtani, de sajnos már későn!

Ugyancsak megveszett nálunk *Szalay* vasuti hivatalnok kutyája is, mely *Cser* Gyula, *Borbély* József, *Rada* Rozália, *Lówy* Aladár és *Béla*, *Auer* Ferenc, *Makai* József, *Horváth* István és *Pupos* József gyermekeket megmarta. A dühödt ebet egy rendőr agyonlőtte az utcán.

A szerencsétlen megmartaikat mind *Budapestre* a *Pasteur* intézetbe szállították gyógykezelés illetve beoltás végett.

A megmarta ebek kiirtása a hatóság által el van rendelve a 40 napos ebzárlat van. A veszett kutyák több sertést, tyukot és más házi állatokat is megmarta. Sőt mint értesülünk a macskák között is kitört a veszettség, mert már többeket körmöztek és haraptak a veszett állatok.

Mi részünkről csakis helyeselni tudjuk a hatóság eljárását az ebek és macskák zárlatára és kiirtására nézve, sőt kérjük és követeljük, hogy a legszigorúbb intézkedéseket minden kímélet nélkül fogantassák, mert egy ember élete és egészsége és hogy a legborzalmasabb baj a veszettség ne érje, — többet tesz és ér, mintha ezer dögöt pusztítanak ki.

Mindazonáltal, hogy a gyepmester naponta fogdosza a kóbor kutyákat, óva intjük vigyázatra a utcán járó közönséget.

Közgazdaság.

□ **Az új bortörvény.** Általános a panasza gazdáink körében, hogy az új bor törvény sokkal nagyobb terheket ró a bortermelő gazdaközönségre, mint a mennyi hasznát fog valaha is hajtani. Az a sok rovat és statisztika, melyet most minden szállósgazdának ki kell tölteni, szinte egész irodát kíván meg, mert nagyobb termelésnél, pláne, ahol változatos fajok termeléséről van szó, maga a gazda el sem bírja végezni a törvény által előírt sok írásbeli dolgot.

Mint a „Fővárosi Értesítő” értesül, már a miniszteriumban is megfontolás tárgyává tették a sok és sűrű felszólamlást és oly megoldáson dolgoznak mely, ha csak rendeleti uton is, de gyökeresen segítsen a gazdaközönség zaklatásán. Az enyhített szakaszok már az idei borkampany megkezdése előtt életbe fognak lépni.

□ **A konyhakertészet.** Az országos magyar kerészeti egyesület mint a Fővárosi értesítő jelenti, a napokan sürgős indítványt intézett *Darányi* miniszterhez, melyben arra a visszafizetésre mutat rá, hogy évente 8—10 millió korona vándorol ki konyhavetemények

fejében Bulgáriába. A bulgár kertészek ugyan is kora tavasszal elárasztják a nagyobb városok környékét, ott a legszegényebb életmód mellett letelepednek, rendkívül ügyesen forgatják kis pénzüket, mely öszre meghuszosorodik. Ez rendjén is lenne, ha kedves bolgár szomszédaink valamit itt is hagynának a keresetből, csak hogy még iparosokat is hoznak magukkal, csak hogy egyetlen filért se kelljen reánk költeni.

Mindent pedig csak azért említjük fel, hogy a magyar élelmességnek újabb bizonyítékát adjuk.

Szerkesztői üzenetek.

R. L. Budapest. Jönni fog. Üdv.
N. Sz. szerk. Budapest, K. H. szerk. Kaposvár.
A es. p-t megindítottuk.
özv. S. Kné. Belisce. (Slavonia.) Az előfizetést köszönjük. Kérésére levélben válaszolunk. Szívélyes üdvözlöt.
N. Á. Kaposvár. Elkésvé érkeztek. Mäskor péntekre kérjük a tudósítást.
Többeknek a jövő számban válaszolunk.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint.

Árak 50 kilogrammonként értendők.

Szigetvár, 1909. március 12-én.		
Buza új	—	12.80 13,—
Rozs	—	9.60 9.80
Árpa	—	7.50 8,—
Zab	—	8.20 8.50
Tengeri	—	7,— 8,—

Kiadja a szerkesztőség.

Mész és tetőcserép
nagyban és kicsinyben mindenkor a legjutányosabb árak mellett kapható **Szigetvárott Kanizsai-ország-ut 742** számú saját házamban.
B. rendeléseit kérve vagyok tisztelettel
Berkes József
építész.

DOMOKY GYULA

uri szabósága
SZIGETVÁR Vasut-utca.

A tavaszi és nyári idényre szülő ujdonságok dús választékban raktáron vannak.

Ugymint hazai, francia és angol szövetek. Melyekből igen jutányos árakon készítek a legújabb divat szerinti uri öltönyöket szolid és pontos kiszolgálás mellett.

Készítek továbbá egyenruhákat és urasági szénélvzet részére is mindennemű különlegességeket.

Az új bortörvény által elrendelt **Bornylvántartási iverk** kaphatók **Kozáry Edénél.**

1510 szám
1909 kzg.

A szigetvári járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetemény.

A lemondás folytán megüresedett **gyöngyösmelléki körorvosi állásra pályázatot hirdetek** s felhivom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, miként kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi április 3. déli 12 óráig** annyival inkább benyujtsák, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

A körhöz tartoznak: *Gyöngyösmellék, Pettend, Németújfalú, Magyarújfalú, Teklafalu, Endrőc, Bűrös, Várad, Nemeske, Kistamási, Molvány és ideiglenesen Nagydobsza és Kisdobsza községek.*

Javadalmazás évi fizetés 1600 kor. s a vármegye törvényhatósága által megállapítandó lakbér, utiátalány és látogatási díjak.

A választás **folyó évi április hó 5-én, délután 3 órakor fog Gyöngyösmelléken** a nagyvendéglő helyiségében megtartatni.

Szigetvár, 1909 március hó 9-én.

Hegyessy
főszolgabíró.

FARAGÓ KÁROLY

női- és férfi öltöny divatterme

SZIGETVÁR Fő-utca.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok!
Mindennemű angol és francia férfi szövetekben.

Ne mulassza el senki, mielőtt ruhát csináltat megtekinteni dús választéku raktáramat, hol jutányos árban, pontos szolid kiszolgálásban részesül.

Ugyanott minden igényeknek megfelelő **női ruhák** a legelegánsabb kivitelben készítettnek.

Szőlőültvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására	2 éves gyökerű száza	ezre	180 K
Gyökeres fásoltvány	szépséghibával	"	90 "
"	zöldoltvány	"	160 "
Sima	"	"	90 "
Gyökeres riparia portalis vastag	"	"	32 "
"	2 éves	"	40 "
Sima riparia portalis	"	"	18 "
"	vékony	"	8 "
Gyökeres hazai nemes vesző	"	"	30 "
Sima	"	"	10 "

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon kötelezettséggel, hogyha a küldött anyag meg nem felel, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. — **Arjegyék ingyen.** Le van benne írva a Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel, Csabagyöngye. Hegyi bork eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller	Hl.	32 K
Visontai	"	36 K
Gyöngyösi fehér asztali	"	34 K
"	pecsenye	38 K
Visontai Rizling	"	44 K
"	Muskotály	70 K
"	Vörös bikavér	70 K

Székely I. József, Gyöngyös
Szent Urbán templom.

A legolcsóbb
4. 4¹/₂ 5% kamatra törlesztéses kölcsönöket folyósítanak

10 évtől 50 évig, esetleg 60 évig
földbirtokra házakra
I. II. helyi bekebelezés mellett minden előges költség nélkül

Reichenauer József
hatóságilag engedélyezett jelzálogiroda tulajdonos
Pécsett, Rákócy-ut 8 sz.

Hirdetéseket
jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal
és
Kozáry Ede
könyvkereskedő.

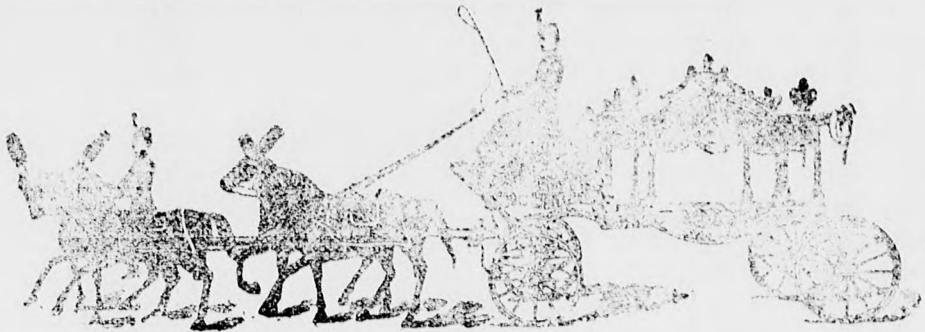
M-i-i-t! — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Anticotin-cigarettahüvelyek fadobozokban!

„Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel a valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bővészkatyát tartalmaz.

Unhert Antal temetkezési vállalata

SZIGETVÁR, báró Biedermann-utca.

26 év óta fennálló üzletemet a régi helyemről (Vörös cukrász) fele saját házamba helyeztem át.

Nagy választék a legegyszerűbb fa és ércokorposoktól a legdiszesebbig
Szemfedőkben sirkoszorukban óriási választék.

Elvállalok hulla szállítást, vasuton vagy saját gyászkoocsimon bárholva jutányos áron.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐÜLTVÁNYISKOLA

AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELLETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDÉSE 500 KAT. HOLD
MÉSZLET 500 MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Vározkörút 68,
Állal a legjutányosabb árák mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvatógépek, Planet Jr. kapálók, szacszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemű acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.